

Seat No.
PRN No.

Jr. Sup. Sign.	
Name	

Shivaji University, Kolhapur
Dec- 2020 Examination (Odd pattern)

Class : B.A. II

Sem. :- III

Paper No. : III

Date : 22/12/2020

समाजशास्त्र

Time : 2.30 to 3.30

भारतीय समाजाची संरचना
(Structure of Indian Society)
(Sub.Code – 61963)

एकूण गुण : ५०

Students Signature

Examiner Signature
Name

- N.B. :-
1. Attempt atleast any 25 questions from following questions.
 2. This Examination is for 50 Marks.
 3. Mark only one answer by ✓
 4. Only one answer for each question will be considered.
 5. Do not mark any sign on question paper.
 6. Answersheet will be supplied separately.

प्रश्न:- योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. (कोणतेही २५)

१. स्वातंत्र्योत्तर भारताने नियोजनबद्ध परिवर्तन घडवून आणण्यासाठी कशाची स्थापना करण्यात आली?
अ) निवडणूक आयोग ब) नियोजन मंडळ क) न्याय मंडळ ड) समाज कल्याण मंडळ ☐
२. रविंद्रनाथ टागोर यांनी 'आधुनिक भारताचा अग्रदुत' असे कोणत्या समाजसुधारकाविषयी म्हटले आहे?
अ) स्वामी विवेकानंद ब) ईश्वरचंद्र विद्यासागर क) स्वामी दयानंद ड) राजा राममोहन रॉय ☐
३. 'त्रिक सिद्धांत' कोणत्या धर्मात मांडला आहे?
अ) पारशी ब) जैन क) हिंदू ड) ख्रिश्चन ☐
४. 'भारतभूमी म्हणजे पंथ आणि चालारीती, संप्रदाय आणि संस्कृती श्रद्धा आणि भाषा, वांशिक वर्ग आणि समाजव्यवस्था यांचे एक सेग्रहालयच आहे'
अ) जी. एस. धुर्ये ब) रामकृष्ण मुखर्जी क) राधाकमल मुखर्जी ड) डी. पी. मुखर्जी ☐
५. भारतातील सांस्कृतिक विविधता प्रामुख्याने कोणत्या प्रकारातून दिसून येते?
अ) लोकरी ब) सण समारंभ क) धार्मिक परंपरा ड) परंपरा आणि आधुनिकता ☐
६. 'मातृभाषा म्हणून बोलल्या जाणा-या किती भाषांना भारतीय राज्यघटनेने मान्यता दिली आहे?
अ) १७ ब) १८ क) १५ ड) १६ ☐

७. संशोधकांनी बोलीभाषेचे किती प्रमुख प्रकारात वर्गिकरण केले आहे?

अ) दहा ब) बारा क) चार ड) सहा

८. आदिवासींचा उल्लेख 'मागासलेले हिंदू' असा कोणी केला आहे?

अ) जी. एस. घुर्ये ब) एल्विन क) ठक्कर बाप्पा ड) रिहर्स

९. जादू कोणत्या उद्दिष्टाने केली जाते यावरून पांढरी जादू व काळी जादू असे वर्गिकरण केले आहे?

अ) मलिनोवस्की ब) मॅक्स मुल्लर क) टायलर ड) ब्राऊन

१०. आदिवासींच्या विविध वैशिष्ट्यांमुळे त्यांना एक आंतरिक मुल्य लाभले आहे असे कोणी म्हटले आहे?

अ) रिसेल ब) इव्हान्स प्रिचर्ड क) जी. एस. घुर्ये ड) मजुमदार

११. एकाच स्त्रीशी विवाहबद्ध होणारे एकाहुन अधिक पुरुष जेव्हा परस्परांचे भाऊ असत नाहीत तेव्हा त्याला कोणता विवाह प्रकार म्हणून ओळखतात?

अ) अभ्रातृ-बहुपती विवाह ब) बहुपती विवाह क) समूह विवाह ड) भ्रातृ-बहुपती विवाह

१२. कोणत्या ठिकाणी नागरी स्वरूपाची सिंधू संस्कृती विकसित झाली?

अ) वैदिक काळ ब) मोहंजादडो व हडप्पा क) प्राचीन काळ ड) वरिलपैकी नाही

१३. आश्रमव्यवस्था कोणत्या धर्मात अस्तित्वात होती?

अ) हिंदू धर्म ब) बौद्ध धर्म क) इस्लाम धर्म ड) ख्रिस्ती धर्म

१४. इस्लाम धर्माचा उदय कोणत्या शतकात झाला?

अ) सहाव्या शतकात ब) दहाव्या शतकात क) आठराव्या शतकात ड) बाराव्या शतकात

१५. 'आदिवासी समूह हा एक साधा, सरळ सामाजिक समुह असून त्यातील सदस्य हे एकाच समान बोलीभाषेचा वापर करतात. अशी आदिवासीची व्याख्या कोणी मांडली?

अ) डॉ. रिहर्स ब) डॉ. डी. एन. मुजुमदार क) रॉबर्ट मर्टन ड) डॉ. हर्टन

१६. भारतीय राज्यघटनेने आदिवासींना कोणत्या नावाने संबोधले आहे?

अ) आदिवासी ब) मागासलेले हिंदू क) अनुसूचित जमाती ड) गिरीजन

१७. कुल हा कोणत्या प्रकारचा समुह आहे?

अ) बहिर्विवाह ब) अंतरविवाह क) आंतरजातीय ड) अंतरधर्मिय

१८. क्रयविवाह हा कोणत्या समाजामध्ये अस्तित्वात आहे?

अ) नागरी समाज ब) ग्रामिण समाज क) आदिवासी समाज ड) वरिलपैकी नाही

१९. एडवर्ड टायलर याने कोणती संकल्पना मांडली?

अ) शक्तिवाद ब) सर्वात्मवाद क) सेंद्रियवाद ड) निसर्गवाद

२०. काळी जादू व पांढरी जादू असे जादूचे प्रकार कोणी पाडले?

अ) डॉ. मदन व मुजुमदार ब) मॅलिनोवस्की क) डॉ. रिहर्स ड) डॉ. हटन

२१. शहर म्हणजे सामाजिक विजातीयता असलेल्या व्यक्तीचा मोठा दाट स्थायी स्वरूपाचा समुदाय होय. अशी शहराची व्याख्या कोणी केली?
- अ) डॉ. मदन व मुजूमदार ब) लुईस वर्थ क) मॅलिनोस्की ड) डॉ. रिक्स ☐
२२. डॉ. रिस्ले यांनी १९०१ च्या जनगणनेच्या आधारे भारतीय वंशाचे किती प्रकार पाडले?
- अ) सहा ब) सात क) नऊ ड) आकरा ☐
२३. 'अतिनैसर्गिक शक्तीवरील श्रद्धा म्हणजे धर्म होय' अशी धर्माची व्याख्या कोणी केली?
- अ) डॉ. लुईस वर्थ ब) एडवर्ड टायलर क) मॅलिनोस्की ड) डॉ. रिक्स ☐
२४. जैन धर्मांमध्ये भगवान महावीर हे कितवे तिर्थंकर होते?
- अ) पहिले ब) दुसरे क) चौविसावे ड) तेविसावे ☐
२५. गौतम बुद्धांनी अनुयायांना जी आठ प्रकारची कर्मे करण्याची शिकवण दिली त्याला काय म्हणतात?
- अ) त्रिपिटके ब) अष्टांगमार्ग क) पंचशीलतत्वे ड) आर्यसत्ये ☐
२६. गुरू गोविंदसिंग यांनी कोणत्या पंथाची स्थापना केली आहे?
- अ) खालसा पंथ ब) भागवत पंथ क) वारकरी पंथ ड) वरिलपैकी नाही ☐
२७. 'कुराण' हा कोणत्या धर्माचा पवित्र ग्रंथ आहे?
- अ) इस्लाम धर्म ब) बौद्ध धर्म क) ख्रिस्ती धर्म ड) हिंदू धर्म ☐
२८. पारशी लोकांचा पवित्र धर्मग्रंथ कोणता आहे?
- अ) अवेस्ता ब) त्रिपिटक क) कुराण ड) बायबल ☐
२९. विशिष्ट समुहाबाहेर जाऊन विवाह करण्याची प्रथा म्हणजे होय.
- अ) बहिर्विवाह ब) अंतरविवाह क) एकविवाह ड) समुहविवाह ☐
३०. 'जात हा एक बंद वर्ग आहे' अशी कोणी जातीची व्याख्या केली?
- अ) इरावती कर्वे ब) डॉ. मदन व मुजूमदार क) डॉ. सी. एच. कुले ड) ए. डब्ल्यू. ग्रीन ☐

Seat No.	
PRN No.	

Jr. Sup. Signature	
Name	

SHIVAJI UNIVERSITY , KOLHAPUR
BA Part II , Sem. - III Examination (Old Semester) December 2020

Subject :- Sociology
Paper No. (Paper - IV) (CBCS)
Title :- Social Problems in India
भारतातील सामाजिक समस्या

Subject Code : 61964

Day and Date : Wednesday 23 /12/2020

Total Mark : 50

Time : 2.30 PM To 3.30 PM

Mark Obtained :

Student Signature

Examiner's Signature	
Name :-	

Instructions :-

- 1) Attempts any 25 Questions.
- 2) Each Questions carries 02 Marks
- 3) Write Alphabets each of the questions.

- १) सामाजिक समस्येचे संदर्भात मूल्यसंघर्ष दृष्टिकोण यांनी विकसित केला.
 अ) रॉबर्ट मर्टन ब) ऑगस्ट कॉम्ट क) मॅक आयव्हर पेज ड) फुल्लर व मायर्स
- २) प्रमाणक शून्यता ही संकल्पना या समाजशास्त्रज्ञाने मांडली.
 अ) रॉबर्ट मर्टन ब) थॉमस व झनैकी क) मॅक आयव्हर व पेज ड) एलियट व मेरिल
- ३) सांस्कृतिक पश्चायन ही संकल्पना यांनी मांडली.
 अ) मॅक आयव्हर ब) डेव्हिस क) ऑगबर्न ड) मर्टन
- ४) दोषपूर्ण समाजीकरण हे चे कारण आहे.
 अ) प्रमाणक शून्यता ब) सामाजिक विकृती क) सामाजिक विघटन ड) मूल्य संघर्ष
- ५) सामाजिक समस्या या समाजातच निर्माण होत असल्याने त्याच्यावर समाजानेच उपाययोजना केली पाहिजे असे यांनी सांगितले आहे.
 अ) फुल्लर व मायर्स ब) केस क) हॉर्टन व लेस्ली ड) मर्टन
- ६) जागतिक लोकसंख्या दिन रोजी साजरा केला जातो.
 अ) ०५ जून ब) ११ जुलै क) १५ जुलै ड) ८ मार्च
- ७) लोकसंख्या ही भारतीय समाजाची समस्या आहे.
 अ) पर्याप्त ब) निम्न क) अतिरिक्त ड) यापैकी नाही
- ८) वैद्यकीय गर्भपाताचा कायदा भारतात साली संमत करण्यात आला.
 अ) १९७५ ब) १९७६ क) १९७९ ड) १९७२

- १) एकूण लोकसंख्येला तेथील भौगोलिक क्षेत्रफळाने भागल्यावर येणारी संख्या याला म्हणतात.
 अ) अतिरिक्त लोकसंख्या ब) लोकसंख्या प्रक्षेपण क) लोकसंख्येची घनता ड) लोकसंख्या गतिशीलता ☐
- १०) लोकसंख्या नियंत्रण व संतती नियमनाच्या संदर्भात जाणिवनिर्मिती करण्यासाठी समाजस्वस्थ हे नियतकालिका यांनी सुरु केले.
 अ) प्यारे किशन वट्टल ब) मागरिट क) महर्षी कर्वे ड) र.धो. कर्वे ☐
- ११) सामाजिक समस्या पासून उगम पावतात.
 अ) सामाजिक विघटन ब) सामाजिकरण क) सामाजिक संघटन ड) सामाजिक संस्था ☐
- १२) लोकसंख्या वाढ ही समस्या मुळे निर्माण होते.
 अ) दर्जा व संख्यामधील संघर्ष ब) वाढत्या स्थलांतरा क) वाढत्या जन्मदार ड) वाढत्या मृत्युदरा ☐
- १३) दारिद्र्याची समस्या ही प्रकारची आहे.
 अ) राजकीय ब) आर्थिक-सामाजिक क) सामाजिक ड) व्यैयक्तिक ☐
- १४) भारताच्या लोकसंख्येच्या बाबतीत महाविभाजनाचे हे वर्ष ओळखले जाते.
 अ) १९२१ ब) १९३१ क) १९२४ ड) १९११ ☐
- १५) उत्पादन गणिती श्रेणीने तर लोकसंख्या भूमिती श्रेणीने वाढते हा सिध्दांत यांनी मांडला.
 अ) कार्ल मार्क्स ब) ऑगस्ट कॉम्ट क) थॉमस माल्यस ड) वॉरेन थॉम्पसन ☐
- १६) भारतात दारिद्र्यरेषेची संकल्पना साली निश्चित करण्यात आली
 अ) १९७७ ब) १९७४ क) १९८९ ड) १९७६ ☐
- १७) 'डेरा सच्या सौदा' चा संघर्ष धार्मिक संप्रदायवादाचा भाग आहे.
 अ) मुस्लीम ब) हिंदू क) ख्रिश्चन ड) शीख ☐
- १८) दारिद्र्यात जन्मलेला माणूस दारिद्र्यात जगतो व दारिद्र्यात म्हणून मरतो याला म्हणून ओळखले जाते.
 अ) दारिद्र्यावस्था ब) दारिद्र्याचे दुष्टचक्र क) दारिद्र्यरेषा ड) निरपेक्ष दारिद्र्य ☐
- १९) ही समस्या धार्मिक व सांस्कृतिक भिन्नतेतून निर्माण होते.
 अ) भ्रष्टाचार ब) दारिद्र्य क) सांप्रदायवाद ड) दहशतवाद ☐
- २०) हा भारतीय दारिद्र्ययच्या समस्येला जबाबदार असणारा प्रमुख घटक समजला जातो.
 अ) समानता ब) वाढते जनन प्रमाण क) राजकीय अधिकार ड) यापैकी नाही ☐
- २१) दारिद्र्यरेषेखाली असणा-या लोकांना रोजगार निर्माण करण्यासाठी शासनाने कार्यक्रम कार्यान्वीत केला.
 अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास ब) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार क) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार ड) जवाहर पंतप्रधान रोजगार ☐
- २२) भारतीय समाजशास्त्रज्ञ टी.के. ओमन यांनी संप्रदाय वादाचे विविध प्रकार स्पष्ट केले आहेत.
 अ) चार ब) सात क) सहा ड) नऊ ☐
- २३) हिंदु विवाह कायदा साली झाला.
 अ) १९५५ ब) १९५० क) १९५१ ड) १९६० ☐

२४) पंजाबमध्ये गुरुनानक यांनी धर्माची स्थापना केली.

अ) बौद्ध ब) हिंदु क) मुस्लिम ड) शीख

२५) 'फोडा आणि राज्य करा' ही कुटनीती यांची ओळखली जाते.

अ) भारतीय ब) ब्रिटीश क) मुस्लिम ड) अमेरिकन

२६) काही हिंदु राष्ट्रवादी पक्ष जातीयवादी आहेत परंतु मुळतत्त्ववादी नाहीत असे सांगितले आहे.

अ) रणधिरसिंग ब) आशगर अली इंजिनियर क) दिपंकर गुप्ता ड) टी.के. ओमन

२७) धर्माधर्मातील आचार, विचार, कर्मकांड यातील भिन्नता हे चे द्योतक आहे.

अ) धार्मिक विसंवाद ब) धार्मिक सहिष्णुता क) निधर्मियता ड) धार्मिक एकात्मता

२८) पंतप्रधान रोजगार योजना साली सुरु करण्यात आली.

अ) १९८० ब) १९९३ क) १९९५ ड) १९८१

२९) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत यांनी मांडला आहे.

अ) थॉमस माल्थस ब) वॉरेन थॉमसन क) ॲरिस्टॉटल ड) प्लेटो

३०) लेबलिंग दृष्टिकोण साला नंतर विकसीत झाला.

अ) १९५५ ब) १९५८ क) १९६५ ड) १९६०

Seat No.	
PRN No.	

Jr. Sup. Signature	
Name	

B.A Part II Semester- III, Examination Dec. 2020

Subject : समाजशास्त्र (Paper No. III)

Name of the Paper : भारतातील सामाजिक समस्या

Sub Code : 73372

Day and Date - Tuesday, 22/12/2020

Time: 2.30 pm to 3.30 pm

Total Marks: 50

Marks Obtained :

Student's Signature

Examine's
Name:

Instructions:

1. Attempt any Twenty Five (25) MCQs from the following.
2. Each question carries two marks.
3. Choose correct alternative and write its alphabet (a/b/c/d) into the empty box in front of each question.

1) सध्या भारतात कोणते अभियान मोठ्या प्रमाणावर राबवले जात आहे.

अ) लेक वाचवा

ब) बेटी बचाओ

क) सावित्रीच्या लेकी

ड) बेटी बचाओ-बेटी पढाओ

2) खालीलपैकी कोणती समस्या ही सामाजिक समस्या नाही

अ) गुन्हेगारी

ब) भुंकप

क) वेठबिगारी

ड) मद्यपान

3) कोणते हक्क मानवाला त्याच्या जन्मापासून प्राप्त झालेले असतात.

अ) राजकिय

ब) आर्थिक

क) मानवी

ड) सांस्कृतिक

4) वंचिततेच्या संदर्भात दारिद्र्याची व्याख्या कोणी केली आहे.

अ) गिल्डिन

ब) हॅरिंग्टन

क) गोडार्ड

ड) अँडम स्मिथ

5) सामाजिक समस्यांच्या अध्ययनात कशाची नितांत आवश्यकता असते.

अ) व्यक्तिगत विकास

ब) राजकिय विकास

क) समाजिक विकास

ड) सांस्कृतिक विकास

6) भारतात पी.सी.पी.एन.डी.टी. कायदा कोणत्या वर्षी अस्तित्वात आला.

अ) 1991

ब) 1972

क) 1994

ड) 1988

- 7) दारिद्र्य हि एक कोणती समस्या आहे.
अ) प्रासंगिक ब) संरचना-कार्यात्मक क) रचनात्मक ड) कार्यात्मक ☐
- 8) "आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क दिन" म्हणून कोणता दिवस साजरा केला जातो.
अ) 1 डिसेंबर ब) 12 डिसेंबर क) 10 डिसेंबर ड) 25 डिसेंबर ☐
- 9) संप्रदायवादाची अभिव्यक्ती ही वेगवेगळ्या सहा प्रकारे कोणी स्पष्ट केली.
अ) दीपांकर गुप्ता ब) टी.के. ओमन
क) बिपीनचंद्र ड) असगर अली इंजिनिअर ☐
- 10) "कामाचा हक्क" कोणी मान्य केला.
अ) नियोजन मंडळ ब) राज्यघटना
क) महाराष्ट्र सरकार ड) केंद्र सरकार ☐
- 11) ग्रामीण भागातील तरुणांना प्रशिक्षण देऊन स्वयंरोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी 15 ऑगस्ट 1979 रोजी कोणती योजना सुरु करण्यात आली.
अ) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम ब) ट्रायसेम (TRYSEM)
क) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार कार्यक्रम ड) एकात्मिक ग्रामविकास योजना ☐
- 12) मानव हक्क संरक्षण कायदा कोणत्या साली अस्तित्वात आला.
अ) 1947 ब) 1993 क) 1983 ड) 2003 ☐
- 13) रुसो यांनी मानवी हक्कासाठी कशास महत्व दिले आहे.
अ) शाश्वत शांतता ब) समान आदर
क) स्वयंशासन ड) सामाजिक करार ☐
- 14) वित्तहस्तांतरण दारिद्र्य निर्मुलनामध्ये कोणता घटक महत्वाचा असतो.
अ) मेक इन इंडिया ब) स्टार्टअप
क) जनधन बँक खाते ड) मनरेगा ☐
- 15) सायबर क्राईम मध्ये कशाचा गैरवापर केला जातो.
अ) इंटरनेट ब) टेप रेकॉर्डर क) रेडिओ ड) वर्तमानपत्र ☐

- 16) सामाजिक समस्यांचे समाजशास्त्रीय अध्ययन करून त्यात सुधारणा करण्याचे सूचविण्याचे कार्य करणाऱ्या शाखेस काय म्हणतात.
 अ) अपराधशास्त्र ब) सामाजिक विकृतिशास्त्र
 क) समाजकार्य ड) उपयोजित समाजशास्त्र

17) रोजगार हमी योजना सर्वप्रथम कोणत्या राज्यात सुरु झाली
 अ) कर्नाटक ब) उत्तरप्रदेश क) पंजाब ड) महाराष्ट्र

18) आपला भारत देश हा कसा आहे.
 अ) संप्रदायवादी ब) मुलतत्त्ववादी क) धर्माभिमानी ड) धर्मनिरपेक्ष

19) फुल्लर व माथर्स यांनी सामाजिक समस्येचे प्रमुख किती प्रकार सांगितले आहेत.
 अ) चार ब) पाच क) सहा ड) तीन

20) कोणत्या कारणामुळे सामाजिक समस्या निर्माण होतात.
 अ) सामाजिक परिवर्तन ब) संस्कृती
 क) शासकिय योजना ड) समाजविघातक परिस्थिती

21) "रोजगार हमी योजना" महाराष्ट्रात कोणी सुरु केली?
 अ) वि.स. पागे ब) बाळासाहेब भारदे
 क) वि.स. दांडेकर ड) यशवंतराव चव्हाण

22) "लेक वाचवा" हे अभियान लोकसहभागातून कोल्हापूर येथे कोणत्या जिल्हाधिकाऱ्यांनी यशस्वीपणे राबवले.
 अ) डी.टी. जोसेफ ब) लक्ष्मीकांत देशमुख
 क) अभिजित चौधरी ड) दौलत देसाई

23) ग्रामीण भागातील बेकारी तीन ते सहा महिन्यांपर्यंत असते असे कोणी मत मांडले.
 अ) डी मेलो ब) सी.बी.मॅमोरिया क) रॉयल कमिशन ड) जी.आर. मदन

24) माहिती तंत्रज्ञान कायदा कोणत्या साली अस्तित्वात आला.
 अ) 2000 ब) 2005 क) 2001 ड) 2013

25) बेरोजगारी म्हणजे अनैच्छिक निष्क्रियता असे मत कोणी मांडले.

अ) कार्ल प्रिबाम

ब) फेअर चाइल्ड

क) गुन्नार मिर्डाल

ड) नवगोपालदास

☐

26) मानव अधिकार हे कोणत्या प्रकारचे आहेत.

अ) सामाजिक

ब) ऐतिहासिक

क) सांस्कृतिक

ड) नैसर्गिक

☐

27) भारतात दारिद्र्यरेषेची संकल्पना कोणत्या साली निश्चित करण्यात आली?

अ) 1977

ब) 1960

क) 1974

ड) 1989

☐

28) दारिद्र्यात जन्मलेला माणूस दारिद्र्यात जगतो व दारिद्र्याची म्हणूनच मरतो याला काय म्हणून ओळखले जाते.

अ) निरपेक्ष दारिद्र्य

ब) दारिद्र्यरेषा

क) दारिद्र्यावस्था

ड) दारिद्र्याची दृष्टचक्र

☐

29) "मानवी हक्काचा जाहिरनामा" कोणत्या साली स्विकारला गेला?

अ) 1945

ब) 1947

क) 1948

ड) 1946

☐

30) भारत देशात कोणता धर्म हा उदारमतवादी व सहिष्णू वृत्तीचा आहे.

अ) हिंदू

ब) इस्लाम

क) शीख

ड) ख्रिश्चन

☐

Seat No.	
PRN	

Jr. Sup Sign	
Name	

शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर
बी.ए.भाग - ०२ सेमि. ०३ परिक्षा (odd semester)
डिसेंबर २०२०

विषय - समाजशास्त्र

पेपर नं.४, भारतातील सामाजिक चळवळी

दिवस - २३/१२/२०२०

विषय कोड- ७३३७३

एकुण वेळ - ५०

वेळ - २.३० to ३.३०

मिळालेले गुण -

Student's Sign.	
PRN	

Examiner's Sign.	
Name	

सूचना :

१. कोणतेही २५ प्रश्न सोडवा.
२. प्रत्येक प्रश्नास २ गुण.
३. उत्तराचा अचूक पर्याय चौकोनात लिहा.

१.सामाजिक चळवळीचा उगम कशामुळे होतो?

१ पर्यावरण

२ असंतोष

३ परिस्थिती

४ संख्या

--

२. संरचनात्मक तणाव ही संकल्पना कोणी मांडली?

१. ब्लूमर

२ लुडबर्ग

३ स्पेन्सर

४ नेल स्मेल्स

--

३. 'जय जवान जय किसान' हा नारा कोणी दिला?

१ पं.नेहरू

२ इंदिरा गांधी

३ पी.व्ही.नरसिंहराव

४ लाल बहादूर शास्त्री

☐

४. शेतकऱ्याचा आसूड' हा ग्रंथ कोणी लिहला?

१ वि.रा.शिंदे

२ शरद जोशी

३ महात्मा गांधी

४ महात्मा फुले

☐

५. 'एक-नोट एक मत' हि संकल्पना निवडणुकीत कोणी अंमलात आणली?

१ राजू शेटी

२ शरद जोशी

३ महेंद्रसिंग टिकैत

४ आण्णा हजारे

☐

६. 'चंपारण्य' चळवळीचे नेतृत्व कोणी केले?

१ विनोद भावे

२ महात्मा गांधी

३ सरदार पटेल

४ पंजाबराव देशमुख

☐

७. शेतकरी संघटना कोणी स्थापन केली?

१ शरद जोशी

२ महात्मा गांधी

३ डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर

४ महेंद्रसिंग टिकैत

☐

८. सत्यशोधक समाजाची स्थापना कोणी केली?

- १ वि.रा.शिंदे
- २ महात्मा फुले
- ३ महात्मा गांधी
- ४ इंदिरा गांधी

☐

९. राजा ढाले यांनी कोणती दलित चळवळ सुरु केली?

- १ समाज समता मंच
- २ दलित पॅथर
- ३ स्वाभिमानी चळवळ
- ४ ब्लॅक पॅथर

☐

१०. चवदार तळ्याचा सत्याग्रह कोणी केला?

- १ महात्मा फुले
- २ डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
- ३ पंजाबराव देशमुख
- ४ शरद जोशी

☐

११. भैर्यालाल भोतमांगे या दलित कुंटूंबाची हत्या कोणत्या गावी झाली ?

- १. पुनवत
- २. खैरलांजी
- ३. भेडारा
- ४. चंद्रपूर

☐

१२. जाती व्यवस्था नष्ट व्हावी यासाठी कोणी कार्य केले ?

- १. राजू शेटी
- २. शरद जोशी
- ३. महेद्रसिंग टिकेत
- ४. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

☐

१३. 'स्वतंत्र्य मंजूर' पक्षाची स्थापना कोणी केला ?

१. डा बाबासाहेब आंबेडकर
२. म . गांधी
३. इंदिरा गांधी
४. प. नेहरु

☐

१४. सामाजिक चळवळीमुळे काय घडून येते ?

१. परिवर्तन
२. विचलन
३. संघटन
४. असंतोष

☐

१५. सामाजिक चळवळ हि एक कोणती महत्त्वपूर्ण कृती आहे.?

१. वैयक्तिक
२. आर्थिक
३. सामाजिक
४. सामुहिक

☐

१६. 'वारली' चळवळीच्या प्रणेत्या कोण आहेत. ?

१. ताराबाई मोडक
२. अनुताई वाघ
३. गोदावरी परुळेकर
४. राणी दुर्गावती

☐

१७. बार्डोली सत्याग्रह कोठे झाला ?

१. गुजरात
२. बिहार
३. राजस्थान
४. मध्यप्रदेश

☐

१८. 'तेभाग' आंदोलन कोठे झाले ?

१. प. बंगाल
२. बिहार
३. राजस्थान
४. गुजरात

☐

१९. दुधाला हमीभाव मिळावा म्हणुन कोणी आंदोलन केले ?

१. राजु शेटी
२. शरद जोशी
३. शरद पवार
४. इंदिरा गांधी

☐

२०. खालीलपैकी आदिवासाच्या चळवळी कोणत्या?

१. संधाळ चळवळ
२. बिरसा मुंडा चळवळ
३. वारली चळवळ
४. वरील सर्व

☐

२१. चिपको आंदोलनांचे नेतृत्व कोणी केले ?

१. बाबा आमटे
२. सुंदरलाल बहुगुणा
३. मेधा पाटकर
४. गोदावरी परुळेकर

☐

२२. ठक्कर बाप्पा यांनी केणती संस्था गुजरातमध्ये स्थापन केली ?

१. मिश्रो युनियन
२. अहोम
३. भू मुक्ती
४. भिल्ल सेवा

☐

२३. 'बामसेफ' ही संघटना कोणी स्थापन केली ?

१. कांशीराम
२. राजा ढाले
३. मायावती
४. रामस्वामी नायकर

☐

२४. भारतीय राज्यघटनेने आदिवाशींना कोणती संज्ञा वापरली आहे?

१. अनूचुचित जाती
२. अनुसुचित जमाती
३. अनूसुचित जनजाती
४. अनूसुचित समुदाय

☐

२५. आदिवाशींना 'मागासलेले हिंदू' असे कोणी म्हटले ?

१. ठक्कर बाप्पा
२. डॉ. जी. एस. घुर्ये
३. डी. एन. मुजुमदार
४. हर्बर्ट रिजले

☐

२६. 'तराळ -अंतराळ' हे दलित आत्मकथन कोणी लिहले ?

१. नरेंद्र जाधव
२. दया पवार
३. लक्ष्मण माने
४. शंकरराव खरात

☐

२७. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी ज्या ठिकाणी धर्मांतर केले ती जागा कोणत्या नावाने ओळखली जाते.

१. दैवभूमी
२. चैत्यभूमी
३. दिखाभूमी
४. वीरभूमी

☐

२८. सर्वप्रथम सरकारी नोकऱ्यात आरक्षणाचा निर्णय कोणी घेतला?

१. सयाजीराव गायकवाड
२. महात्मा फूले
३. शाहू महाराज
४. बाबासाहेब आंबेडकर

☐

२९. भारतातील आदिवासींच्या समस्या कोणत्या आहेत?

१. शिक्षण विषयक
२. आरोग्य विषयक
३. शेती विषयक
४. वरील सर्व

☐

३०. 'मनुस्मृती'चे दहन कोणी केले?

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
२. सरदार पटेल
३. महात्मा फुले
४. कांशीराम

☐
